

СТЕФАН ЛАНДЖЕВ
ПРИРОДАТА Е РОДИНА НА
ВСИЧКИ ТАЛАНТИ

chitanka.info

Парадоксално, но факт е, че с въздигането си по спиралата на еволюцията човекът все повече се отдалечава от своята майка — Природата, все по-малко я познава и разбира. Това е така, дори и сега, когато държавници, политически партии, най-престижни международни форуми и организации не само пропагандират идеите за нейната защита, но вземат и драстични решения, подписват договори с междудържавно и планетарно значение. Много по-леко е днес на следовниците на големия природозащитник и изследовател проф. Бернхард Гжимек, който писа: „На Земята ще остане вечна само природата, ако безсмислено не я разрушим. След петдесет години едва ли някой ще се интересува от конференциите и репортажите, които изпълват днес страниците на всички вестници. Но ако дори и след петдесет години в ранна утрин от храстите излезе величествен лъв и огласи околността с могъщия си рев, на всекиго ще спре дъхът и ще затупти силно сърцето. И съвсем не е важно дали ще говорим на английски или руски, на суахили или немски.“

Устремен към върховете на цивилизацията, заслепен от миража на неограниченото притежание, но стреснат вече и от заплахата за собствената си гибел, човекът като че ли става все по-малко склонен да допуска най-страшната грешка на силните — сляпата вяра в собствените си сили... Но нашата задача тук е да поговорим за активния природозащитник и творец — писателя Ради Царев, автор на тази книга.

С тревога трябва да се съгласим, че и преди, и сега българските повествователи анималисти се броят на пръсти. Ние нямаме традициите примерно на унгарската, чехословашката или немската анималистична литература. Днес, когато Ради Царев е в разцвета на съзидателните си сили, когато непосредствените му творчески замисли са далеч повече от реализациите, е трудно да си представим българската литература, вдъхновена от света на животните, без неговите „Човекът и вълчицата“, „Мълчаливи познайници“, „Дивите ми приятели“, „Бързоноги другари“, „По следите на дивите животни“. Главната причина за това се корени в несъмнения талант на Ради Царев не само да гледа, но и да вижда, не само да слуша, но и да чува, не само да мисли, но и да разкрива дълбоката същност на животинското поведение и действие, неразривните взаимовръзки в природата. Той знае и търси както предимствата на отделните

животински видове, изградени в процеса на еволюцията, така и онази унаследена жилавост, която дава възможност за оцеляване на другите, в това число и на мечката.

Ради Царев е с богат жизнен и творчески опит, с много познания. Тези знания и опит той трупа системно и грижливо още от най-ранната си възраст, покорен завинаги от величавата природа на родния си край и от неговата драматична история. Родната природа и история често се преплитат в книгите му. Споменът за неговия пралядо, препускащ върху запенен жребец в четата на Индже войвода, опложда замисъла за повестта му „Съдбата на хайдутина“, изградена върху солидните основи на историческата наука, на задълбочените проучвания върху драматичното кърджалийско време.

Този метод на работа Ради Царев използва и в книгите си, посветени на живата природа. Те не само се четат леко, с интерес, но в същото време изграждат доверие у читателите, предизвикано както от непосредствените наблюдения над природата, така и от внимателното му научно изследване на биологията, екологията и етологията на животните. „Истината, която се крие в историческите събития или в съдбите на дивите животни, е винаги по-привлекателна, по-красива, по-въздействаща, по-силно художествена от каквато и да е надута или хитроумна измислица.“ — изповядва в една от статиите си Ради Царев. Тази овладяна, осмислена истина за природата, подплатена с вродения му разказвачески дар, с тънкия усет за детайла, и занимателната, пълна с драматично напрежение ситуация, прави книгите му любимо четиво както за децата и юношите, така и за възрастните читатели.

Сега, когато в ръцете ни е поредната творба на Ради Царев — „Мечката бърлога“ (получила още в ръкопис награда на проведения от Общонародния комитет за защита на природата при Националния съвет на Отечествения фронт и Съюза на българските писатели конкурс за произведения на природозащитна тематика), ние още веднъж ставаме съпричастни на съвременната интерпретация на драматичния възел, изправил в нашия свят животно срещу животно, ловец срещу животно, научно-техническа революция срещу животно. И трябва определено да кажем — извечният страх пред най-силния и най-съвършен звяр, оцелял в лоното на родната природа — мечката, с всяка страница отстъпва място на овладения респект, разбиране и

съчувствие към съдбата на този благороден гигант, на този вечен спътник на човека.

Така с помощта на внушителния герой на книгата — Беязания, стигаме по-леко и по-цялостно до пророческите глъбини на Пришвиновата мисъл: „Природата е родина на всички таланти, като се започне от капчицата роса — слънце, искрящо със своите безброй огънове, за да се завърши с талантите, преминаващи в историята на културата“. Мисъл, която негово величество Човекът постепенно превръща в знаме. Това знаме писателят Ради Царев отдавна държи, отдавна събира под него все повече съмишленици. Да му пожелаем още веднаж успехи във високоблагородното му дело.

Стефан Ланджев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.